

Max Frintrop

Skreslené informácie

27/04 - 15/06 2024

Text / Max Dax

Max Dax: Max, pracujete so štetcami a plátnami. Pracujete s farbou, s podkladom, s rámami. Používate nástroje a materiály, ktoré sú tu už stáročia. Otázka teda znie, ako môžete k malbe niečo pridať? Ako sa môžete napojiť na líniu predkov a aké stratégie by mohli existovať?

Max Frintrop: To volá po komplexnej odpovedi, pretože z toho vyplýva aj otázka, čo by som teoreticky mohol urobiť lepšie, ako to urobili už maliari v jaskyniach Lascaux. Existuje naozaj nejaká evolúcia? Ale bez ohľadu na to, vaša otázka smeruje k podstate veci, a tou je, že cieľom byť umelcom by malo byť vždy najst' niečo originálne. Vytvoriť niečo originálne je však ťažšie, ako by sa mohlo zdať. Inými slovami, ak sa vám v živote podarí sformulovať len jednu jedinú originálnu myšlienku, už ste dosiahli niečo veľké. Vytvoriť niečo nové, niečo, čo ešte nikto predtým neurobil, je životnou výzvou.

Max Dax: Je to výzva, ktorú prijímate nanovo s každou novou pozvánkou na výstavu?

Max Frintrop: Každú výstavu beriem vážne a snažím sa namaľovať to najlepšie, čo viem, alebo to, čo si myslím, že bude fungovať. Dávam si pozor, aby som si nerobil nároky na to, čím som údajne už prispel k dejinám umenia. Preto dúfam v starobu - že sa raz, keď budem mať 80 rokov, budem môcť pozrieť na nejaký svoj obraz, akoby v sebe zahŕňal dávnu spomienku. A ak toho bude schopný, hádam som svoj cieľ dosiahol.

Max Dax: Ako fyzicky vnímate samotný proces maľovania?

Max Frintrop: Zaujíma ma priamy zážitok, ktorý je neodmysliteľnou súčasťou aktu maľovania, alebo skôr kreslenia a maľovania, a tiež priamy kontakt s materiálmi, ktoré sa menia priamo s fyzickou prítomnosťou. Myslím si, že od počiatku myšlienky je akt uvažovania založený na reflexii a akosi transcendentnom procese toho, čo vidíte alebo počujete. Prikláňam sa k predpokladu, že neexistuje kvalitatívny rozdiel medzi tým, čo sa deje v maľbe dnes, a tým, čo mohol urobiť maliar uhlíkom pred 20 000 rokmi. V zásade je to pravdepodobne to isté.

Max Dax: Takže ste použili termín reflexia v tom zmysle, že maľba je vždy odrazom doby, v ktorej žijete?

Max Frintrop: Alebo jednoducho povrch, na ktorý sa premieta ľudstvo. Vyvinul som ideu, ktorú nazývam abstraktný surrealizmus. Nejde o premaľovanie surrealistických motívov abstraktným spôsobom, ide skôr o preklad pocitov, ktorý vždy zahŕňa skreslenie informácií, ktoré sú v nich obsiahnuté. Zaujímajú ma potenciálne nedorozumenia, chyby a straty, ku ktorým v tomto procese dochádza, čo považujem za vzrušujúce, pretože významové roviny sa stávajú čoraz nejasnejšími. Snažím sa dostať do bodu, kde končí terminológia a človek si začína byť trochu neistý, ako veci pomenovať. Práve to považujem za vzrušujúce

COMMA,

Panská 2, Hlavné námestie, +421 948 984 007, info@commagallery.sk
Otváracie hodiny galérie / UT - SO 12.00 - 19.00

na svojich nových obrazoch z posledných týždňov a mesiacov. Názov výstavy, Skreslené informácie, je jednoducho lepší výraz pre slovo nedorozumenie. Vždy som chcel, aby moje obrazy čo najviac kľučkovali medzi rôznymi uhlami pohľadu, aby sa dali čítať ako krajiny, ale aj ako konštruktivistické diela. A vždy, keď sa mi zdá, že medzi obrazmi rozpoznávam inšpiratívne spojenie, opäť sa rozplynie, pretože priestorová hĺbka sa stáva niečím, čo sa dá a chce chápať graficky. Moje amorfné a organické formy majú vždy prvky, ktoré sa zdajú byť technické a konštruktivistické. Krajinné formy sa dajú čítať aj ako kvetinové, nič sa nedá jednoznačne uchopiť, a predsa je prítomný úplne konkrétny, emocionálne účinný náprotivok.

Max Dax: V nových dielach sa pohybujete v rámci slovníka alebo gramatiky, ktorú skúmate už roky. A predsa dnes do svojich obrazov viac zasahujete a menej ponechávate na náhodu.

Max Frintrop: To je dobrý postreh. Dnes si dovoľím obraz premalovať, meniť ho alebo dodatočne opravovať. Roky som sa snažil sledovať ideál maľby na plátne, ktorá by zodpovedala kvalite a spontánnosti práce na papieri. A držal som sa toho, že môžem namalovať len jednu vrstvu a že to musí byť priamo od začiatku - alebo sa to musí zničiť.

Max Dax: To je v podstate japonský, kaligrafický prístup.

Max Frintrop: Je to v podstate zenový prístup. Ale teraz som to prerušil a dovoľil som si maľovať na existujúcu maľbu veľmi konkrétnym spôsobom a tiež to použiť ako niečo, čo zapadá do kompozície ako štruktúra. Takže začnem maľbu s určitou myšlienkou a potom ju úplne premalujem bielou farbou, ale stále vidím pôvodnú kompozíciu, ktorá sa presvitá cez bielu farbu. Potom môžem štruktúru v bielej farbe zmeniť tak, že v novom obraze opäť presvitá.

Max Dax: Takže Distorted Information je nový cyklus práce, ktorý vychádza z niečoho, čo ste už ako metódu stanovili. Vnímate to ako výzvu, pri ktorej sa pýtate: Ako ďaleko môžem túto metódu dekonštruovať?

Max Frintrop: Vnímam to ako výzvu. Dekonstruujem kompozície a vyslovene sa snažím neopakovať. Takže každá práca musí fungovať individuálne. Zdá sa, že vždy pracujem len s dvoma farbami, akoby som si dal výzvu použiť v kompozícii len dva akordy. Rýchlosť a rytmus prác stále zodpovedá rýchlej práci, ktorú som kedysi robil, aj keď si teraz dovoľím zahrnúť viac vrstiev. V hudbe sa táto metóda nazýva "prekrývanie" skladieb. Mój postoj k spontánnosti, tento rytmus, ktorý je vlastný každému môjmu obrazu, je stále veľmi ovplyvnený hudbou. A samozrejme, pri preklade hudby do maľby vždy dochádza k nedorozumeniam. V skutočnosti sa pri maľovaní vedome snažím dostať do stavu akéhosi horúčkovitého sna - ak sa mi to podarí, môžem potom pracovať intuitívne, akoby som napoly spal alebo bol v bdelom sne.

Max Dax: V taliančine sa bdelé sny nazývajú "*sogni a occhi aperti*" - snenie s otvorenými očami. Reálny svet vtedy môže nadobudnúť podobu virtuálneho sveta.

Max Frintrop: Presne tak, takže je to naozaj predstavivosť podobná tranzu. Zostávam zásadne zakorenený vo svojej malbe a potom premýšľam o tom, ako môžem reagovať na priestor alebo situáciu s využitím prostriedkov, ktoré som si už vytvoril ako gramatiku alebo slovník - čo tam už je, čo chýba, čo by sa dalo pridať. A predstava, že fyzicky vstúpim do priestoru v mojej mysli, ako teraz v Bratislave, a vymyslím preň niečo špecifické, čím sa potom dá prejsť, je určite úplne na mieste. Je to konkrétne o tom, ako si môžem vytvoriť určité perspektívy, a tie sú potom prakticky východiskom pre novú výstavu.

Max Dax: V hudbe, keď saxofonista alebo hráč na lesný roh nájde svoj tón, potom nájde istý druh originality - ten rozpoznateľný tón, ktorý vynikne na každej nahrávke, ako hovoríte: "*To je Charlie Parker!*" Alebo: "*To je Dylanov hlas!*" Spomínam ho preto, lebo vidím obal jeho pravdepodobne najhoršieho albumu "*Live at Budokan*", ktorý je opretý o gramofón. Vaša tvorba je silne ovplyvnená hudbou; je to neviditeľná energia, pretože je ťažké hudbu zobrazit alebo reprezentovať. Svoju pracovnú metódu dokonca opisujete slovníkom hudobníka.

Max Frintrop: Samozrejme, že existuje spojenie medzi výtvarným umením a hudbou. Sú tu len veci, ktoré sa prirodzene dejú v mojej každodennej rutine. Napríklad, keď ráno otvorím dvere svojho ateliéru, prvé, čo urobím, je, že si zapnem hudbu. Viete, že mám v ateliéri veľký zvukový systém. A potom premýšľam o tom, čo presne hudba, ktorú počúvam, znamená, a hľadám spojenie, súvislosť. Často prekvapivo nájdem niečo, čo sa zdá ako vhlad bez toho, aby som to vedel vysvetliť priamym semiotickým vzťahom.

Max Dax: Akú hudbu počúvaš?

Max Frintrop: Počúvam úplne všetko, všetky žánre - od cirkevnej hudby po spevákov a skladateľov, od thrash metalu po rotterdamské techno. Ale v rámci samotného žánru počúvam len veľmi, veľmi špecifické albumy alebo interpretov. Väčšinou si púšťam platne. Hudba hrá možno dvadsať minút, potom potom musíte platňu otočiť. Takže hudba má nielen rytmus svojich skladieb alebo trackov, ale existuje aj rytmus medzi hudbou a tichom, ktorý sa rozvinie, keď jedna strana platne dohráva a ihla praská bielym šumom. V hudbe je istá samozrejmosť, je ako umelecký jazyk, ktorý dáva bezprostrednú prítomnosť. Maliari vždy a často veľmi závidia prítomnosť hudby, resp. hudobníkov.

Max Dax: Na čo presne žiarlite? Žiarlite na to, že nemôžete maľbu vytočiť hlasnejšie a hlasnejšie, ako by ste to mohli urobiť s hudobným dielom?

Max Frintrop: Pre mňa je to bezprostrednosť, že si nikto nemôže zapchať uši. Hudba priamo zasahuje do emócií. V malbe nie sú žiadne podzvukové basy, ktoré by vami mohli otriasť. Neexistuje žiadny zvuk, ktorý by mohol naviazať podvedomé spojenie medzi telom a obrazom. Samozrejme, môžete sa spojiť s obrazom, ale úplne iným, oveľa tichším spôsobom. Takže pre mňa je to všetko o tejto bezprostrednosti. Hudobník na pódium nadväzuje so svojim publikom úplne iné spojenie. Vystupuje, vytvára náladu, pri vystúpení sa vytvára pocit spoločenstva. Sú to často veľmi euforické momenty - aj vďaka vysokej úrovni hlasitosti na koncertoch - a vizuálni umelci im to veľmi závidia. Ale performatívny akt sa v určitom okamihu končí, zatiaľ čo hotový obraz zostáva taký naveky. U hudobníkov je to presne naopak, nahrávka je pre nich akoby skicár, ktorý sa potom dá dekonštruovať a oživiť na koncerte.

Max Dax: To, čo hudobníci nazývajú vlastným tónom, by bol váš vlastný ťah štetcom alebo vaše vlastné maliarske gesto. Ťah štetca však vo vašej tvorbe často zostáva neviditeľný. Je ťažké dešifrovať, ako ste vlastne maľovali svoje obrazy. Zostáva to tajomstvom a toto tajomstvo má svoju vlastnú silu.

Max Frintrop: Všetky moje rozhodnutia, ktoré ma priviedli k tomuto bodu a ktoré určujú spôsob, akým maľujem svoje obrazy, často vychádzali z praktických úvah, nikdy nie zo strategických. Vždy som sa snažil prispôsobiť svoj maliarsky postup sebe, svojej povahe. Nie som typ človeka, ktorý si sadne a celé hodiny formuluje a lepí líniu a pracuje na nej, kým nie je dokonale presná. Naopak, vždy som hľadal spôsob, ako vytvoriť určitú presnosť, ktorá vychádza z môjho tela, svalovú presnosť, presnosť okamihu, zo zápästia, ako spontánny výpočet. Svoje techniky som vyvinul prostredníctvom tohto procesu hľadania. Stále viac som sa snažil zjednotiť spôsob, akým maľujem svoje obrazy, s tým, ako myslím, alebo s mojím umeleckým postojom.

Max Dax: Viaceré svoje obrazy ste pomenovali podľa konkrétnych názvov albumov, piesní alebo mien hudobníkov či skupín. Nazývajú sa *Big Star*, *Exile on Main Street*, *Dr. John*, *Space Is the Place*, *C Sharp Major*, *Mark E. Smith* alebo *Shostakovich*. Odkazujú názvy na hudbu, ktorú ste počúvali počas maľovania? Alebo čo znamenajú?

Max Frintrop: Niektoré z nich som počúval počas maľovania. Ale o to v skutočnosti nejde. U mňa nejde ani tak o synestetický prenos, keď maľujem, ale skôr si dovoľím vzdať hold hudobníkovi alebo albumu. Vždy ma inšpiruje energia, ktorú v skladbe počujem. Môže to byť zvuk trúbky Milesa Davisa alebo kontext 80. rokov, ktorý vo mne rezonuje, keď počujem pieseň od *The Cure*. Zaujíma ma dekonštrukcia toho, čo nazývate zvuk alebo tón hudobníka alebo speváka, postupné rozpoznávanie identity umelca. Dekonštrukcia však znamená aj to, že sa prepracujem ku kontextu - literatúre, iným nahrávkam, videoklipom, rozhovorom, autobiografiám, textom atď. Prečo rozpoznateľný zvuk Milesa Davisa na albume *Tutu* a *Amandla* znie inak ako zvuk Jacka Johnsona alebo *Ascenseur pour l'échafaud*, hoci na trúbke hrá ten istý človek? Takúto otázku si zvyknem klásť, keď počúvam hudbu a zároveň stojím pred plátnom a pracujem na novom obraze...

